

אורח נטה ללך

(המשך)

הבטתי לכאן ולכאן ולא היה שם חוץ ממני אלא הוא. רציתי לומר לו מה פירוש לידניו. והלא לידניו לשון רבים, וכאן אין אלא אני והוא, ואני הרי איני אלא גורר אחריי לשעה קלה ואין לשון לידניו חל עלי. אבל הבלעתי שאלה זו בלבי ושאלתי ספר זה בכמה?
אמר לי לא למדת בני וכל חפצך לא ישוו בה. אם מבקש אתה ללמוד טול את ספרי בחנם.
אמרתי לו שונא מתנות יחיה.
זקף עיניו וחיך ואמר אין חיים אלא תורה.
זכיון שהזכיר שם חיים נצטמק ונהפכו פניו לעפר וקולו כקול מפתח שהעלה חלודה. אבל אני אחים אהובים איברי נתמלאו פתאום ונעשיתי גבוה כהר ונכנס בי חשקה של תורה. מיד הנחתי את הזקן וקפצתי ממטתי. לא האיר היום עד שרצתי לבית המדרש.

פרק שמונה עשר / המסגר

עמדתי לפני הדלת הנעולה שאבד לי מפתחה. מכל מאורעות הלילה לא נשתייר לי אלא מיחוש הראש. עיני נצטמקו ונזרעו מלח, ומתמלוחית שלהן נסתמרו ריסייהן.
פתחתי את עיני ועצמתי אותן, עצמתי אותן ופתחתי אותן. תינוקת חזרה מבית השוחט ועוף שחוט בסלה, שואב מים עבר על הצר בית המדרש ושתי כדיו על כתפיו. טפין של דם ושל מים, של עוף שנשחט ושל הכדים המלאות, טפטפו וירדו.
צער שאין לו פה תקפני פתאום. עבר שואב מים ראיתי את

הטיפין שטפטפו כדיו. עברה תינוקת ראיתי את הדם שטפטף מסלה. אחזתי ספר בידי ולא עיינתי בו. חוץ מחותם בית המדרש לא ראיתי בו כלום.
האוויר היה צונן, ולא צינן את ראשי, והרעב התחיל מענה את נפשי, שלא טעמתי בבוקר כלום. מי שרעב מבקש דבר לאכול, ואני עמדתי על מקומי ולא עלתה על העתי לילך ולאכול.

הרעב מציק והולך, כובש אבר אחר אבר עד שכבש כל הגוף. כיון שכבש את הגוף כולו נתבטלתי מעצמי ולא הרגשתי שאני רעב ולא כלום, חוץ ממיחוש ראש, כאילו כרכו עליו סודר וחבשו בו את המכאוב שלא יצא. באותה שעה ראיתי פתאום את הספר וקריתי בו. והמאיר עיני המחכים לדבריו האיר את עיני ומצאתי שם פירוש לדברי הגמרא מכאן ואילך הקדוש ברוך הוא אומר ומשה כתב בדמע. בדמע מלשון מלאך ודמען, לשון מדומע וערבוב.

ועכשיו נעשה פירוש לפירוש ונסבירו קצת. כבר ידועה הקושיא, אפשר משה חי וכתב וימת שם משה. חס ושלום שמשה כתב דבר שנראה כשקר חס ושלום. ומה תירוצו כתב בדמע? וכי בשביל שאדם כותב ובוכה ראשי לכתוב דבר שנראה כשקר חס ושלום. אלא כל אותיות התורה הן צירופי שמותיו של הקדוש ברוך הוא, ומשה שכתב את התורה כתב בדמע, מדומע וערבוב אותיות, על פי צירופי תיבותיו של שמו של הקדוש ברוך הוא, מפיו של הקדוש ברוך הוא, שהקדוש ברוך הוא אומר לו והוא כותב, עד שבא יהושע וגילה לנו את שמות הפסוקים האחרונים כמות שהם כתובים לפנינו לעולמי עולמים ולנצח נצחים.

נניח את הדברים שאין כל אדם רשאי להתעסק בהם ונחזור לענין שלפנינו. שעה קלה אחר כך יצאתי לרחוב ומצאתי זקן אחד ובידו מנעול ישן ומפתח ישן נעוץ בו ומנעולים ומפתחות תלויים לו בחגורתו שבמתניו. אחר שעבר עלי הטחתי בידי על מצחי ואמרתי הלא הוא המסגר, ובקשתתי לרוץ אחריי. עד שנמלכתי והלכתי נתעלם לו.
מצאני דניאל ב"ח עומד ותוהה.

אמר להיכן הרגלים?

אמרתי לו לבקש את המסגר.

טפה דניאל על רגלו של עץ ואמר הטריחי עצמך יקרתי וסייעי לנו לילך.

דניאל זה, איני יודע מה טעם הוא שמח. אם משום פרנסה, עציו מונחים ואין קונה, ואומנות שלמדה אשתו אין בה צורך. כל פרנסתו של דניאל ב"ח עומדת עכשיו על אראלה בתו שהיא מורה לעברית.

שאלתי את ב"ח נתקבל מכתב מאבא מארץ ישראל? נתקבל.

מה כתב אבא מארץ ישראל?

מה כתב, שהכהנים עולים לדוכן בכל יום, וביום שיש בו מוסף שתי פעמים.

ועל עסקי עצמו לא כתב כלום?

כתב שזכה להתפלל אצל כותל המערבי ולהשתטח על קבר רחל. ועוד כתב שקברה עשוי כמין בית כנסת, ופרוכיות נאות פרוסות שם ומנורות הרבה תלויות מן התקרה ועל הכתלים, ומדליקין בהן נרות של שמן. ואבן גדולה מונחת על קברה ונשים צדקניות מודדות את האבן במיני חוטים, וחטים הללו

סגולה בדוקה לנשיאת חן וכי וכי, חוט כזה שלח אבא לבתי. רוצה מר לשמוע עוד?

שאלתי אותו מרוצה הוא משיבתו? מרוצה הוא מחברתי? אמר דניאל ב"ח אם לחברים הצעירים, הריהו גומר עליהם את ההלל, שכולם אוהבי ישראל וגומלי חסדים ועוסקים ביישובה של הארץ ומדברים בלשון הקודש ומפרנסים את הוריהם בכבוד ונותנים להם דירה ומזונות ומלבושים, ואם לחברים הזקנים, כלומר להוריהם של צעירים, סדנה של ארץ אחד הוא, חלוקים בנוסחאות התפילה ומתקוטטים על כל מנהג שאדם מביא מעירו וסבור שהוא מסיני, ועושים מריבה על ויצמח פורקניה וקרב משיחיה, ויש מהם מוסיפין ואומרים ויקרב קץ משיחיה. הבוננו של עולם שלח לנו את המשיח ובלבד שנפטר מזה.

ואביו של מר?

אבא שלי אף הוא אינו מוותר על שלה. מעשה פעם אחת בליל שבת עבר לפני התיבה ואמר ושמו בני ישראל את השבת, הכו רוב הצבור על השולחן ושיתקו אותו בנייפה, ששתי שבתות קודם לכן ניצחו הפרושים את החסידים והנהיגו שלא לומר ושמו משום הפסק וכעס אבא כל השבת. — כאן חנותו של המסגר.

החנות היתה פתוחה והמסגר לא היה שם. להיכן הלך? לבית החבורה גורדוניה לתקן שם מנעול לדלת.

נסתכלתי במפתחות הישנים שהיו תלויים על הפתח, שמא אמצא בהם המפתח שאבדתי, שפשתי ולא מצאתי. אמרתי לו לב"ח יחזול מר שעייכתיו, ודאי קשה לו לעמוד על רגלו.

(עוד יבוא).